

KDE JE BŮH? A KDE JSI TY?

Král jim odpoví a řekne jim: 'Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.' (Mt 25:40)

1. čtení: Ezechiel 34:11-24

Základ kázání: Matouš 25:31-46

Milí bratři, milé sestry,

minulou neděli jsme probírali Ježíšovo podobenství o hřivnách (Mt 25:14-30). A připomněli jsme si, že Ježíš Kristus je přítomný v našich životech skrze své rozmanité dary. Dnes bychom se mohli ptát znovu: Kde je Bůh? Kde je Kristus? Soudě podle prvních veršů tohoto známého podobenství: Ježíš Kristus odešel do slávy svého nebeského Otce. Je tedy „nad námi“ a zároveň „před námi“. Je nad námi, protože žije oslavený, vzkříšený život, zatímco my kráčíme po neslavných cestách tohoto pozemského života, který končí pro všechny stejně. Smrtí.

A je i před námi. Kráčí nám všem naproti. Opět se s námi setká, opět nás navštíví. Přičemž jeho návštěva bude znamenat konec světa, jak ho známe. Konec hříchu, konec utrpení, konec pláče, konec smrti. Kristovo slavné navštívení bude znamenat soud i spásu zároveň.

I. Nevím, zda by Ježíš s tímto pohledem na své podobenství bezezbytku souhlasil. Možná jen částečně. Mám pocit, že by mohl namítnout: *Prosím vás, já jsem tento příběh nevyprávěl proto, abyste se dívali do mraků a do nebes, abyste mě hledali v duchovních výšinách. Já jsem vám to všechno nepovídal proto, abyste přemýšleli, kdy a jak se k vám vrátím. Nehleďte mě nahoře. Nevyhlížejte mě tak, jako lidé očekávají příchod mimozemšťanů. Vždyť já jsem stále s vámi.*

Dobře, Pane Ježíši. Ale kde? Kde jsi? Kde jsi, když jsi stále s námi?

- ***³⁴ Tehdy řekne král těm po pravici: 'Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. ³⁵ Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, ³⁶ byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.'***

Milí bratři, milé sestry, dívejme se pozorně kolem sebe. Kristus je všude kolem nás. Kristus je stále s námi. Především v těch nejmenších lidech. Především v těch, kteří jsou ostatními přehlíženi, zastrčení do kouta, překřičeni druhými lidmi, všelijak utlačeni. Hladoví, žízniví, bez střechy nad hlavou, bez základních potřeb pro důstojný život, také bez kýžené svobody. A také hladoví a žízniví po spravedlnosti, neukotvení a nestálí, duchovní bezdomovci, závislí na kde čem, nemocní na těle i na duchu. Všude tam a ve všech těchto lidech se křesťan duchovně setkává i se svým Spasitelem. Ať už si toho je vědom, nebo není. Ať už Kristovu blízkost vnímá, nebo nevnímá. Někdy nám tento duchovní radar moc nefunguje. Ale to nevadí. Vždyť ani těm „spravedlivým“ v Ježíšově podobenství nefungoval. Nevšimli si, že když byli blízko těm, kteří jejich blízkost potřebovali, byli blízko i Kristu.

- ***³⁷ Tu mu ti spravedliví odpoví: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a nasýtli jsme tě, nebo žíznivého, a dali jsme ti pít? ³⁸ Kdy jsme tě viděli jako pocestného, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? ³⁹ Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme za tebou?'***

Až Kristus jim to objasní:

- ***⁴⁰ Král jim odpoví a řekne jim: 'Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.'***

Bratři a sestry, církev vede odvěké zápasy o pravé porozumění Písmu. Církev vede po staletí spory o pravověrné křesťanské učení. Církev chce učit to, co učil, či co by učil sám Ježíš. Ale to zdaleka není jediný úkol, který dostala do vínku. Protože vírou správně pochopit a rozumem správně uchopit křesťanskou víru v celé její šíři a ve všech jejích detailech, to není všechno. Kde se pak toulá kristovská láska? Neztratili jsme ji z dohledu? Nezapomněli jsme na ni? Copak se Ježíš na konci časů bude ptát těch spravedlivých a nespravedlivých, jak přesně se jim podařilo naformulovat trojiční dogma? Nebo zda správně vysvětlovali dvě přirozenosti svého Spasitele, božskou a lidskou? Nebo zda uměli vést přesné hranice mezi církví a světem? Či zda měli pravověrný náhled na spasení nevěřících? Na nic z toho se jich v tu chvíli neptá. Možná se nakonec zeptá, to nikdo z nás neví.

Ale co víme dnes naprosto jasně: Kristus se nás určitě bude ptát, jak jsme jednali s lidmi kolem nás. Zda jsme milovali ty, kteří naši lásku potřebovali. Zda jsme je milovali zblízka, a nejen zdálky. Konkrétně a prakticky. A ne obecně a pouze teoreticky. Zda jsme jen nevyznávali, že po vzoru našeho Pána milujeme všechny lidi,

dokonce i naše nepřátele. Ježíš to prosím pěkně nevyznával! Ježíš tu lásku ke všem lidem žil! Dotýkal se nemocných a vracel jim zdraví. Neštítel se lidí, kterých se štítili mnozí ostatní.

Vzpomeňme jen na posedlého člověka žijícího mezi hroby. (Mk 5) Ježíš jedl s hříšníky a všelijakými uličníky a odpouštěl jim jejich viny. Modlil se na kříži za své nepřátele (L 23), v jejichž zlostných tvářích nemohl vidět ani náznak pokání, ani náznak změny k lepšímu.

Bratři a sestry, teď budu osobní. Posledních šest měsíců jsem strávil přemýšlením nad správnými výklady Písma ohledně žehnání svazkům stejného pohlaví. Půl roku se život naší církve točí kolem této problematiky. A já si – i pod dojmem dnešního biblického oddílu – kladu tyto otázky: Nezapomněl jsem kvůli všem těm sporům a hádkám na konkrétní potřebné lidi? Neměl jsem dělat také něco jiného? Nezanedbal jsem lásku k lidem, zvláště k těm, kteří ji nejvíce potřebují? Hledal jsem Krista v Písmu. Dobře. Ale hledal jsem Krista i v konkrétních lidech kolem sebe? Není čas nadcházejícího adventu příhodný k pořádné revizi? K tomu, abych věnoval větší úsilí být s lidmi, kteří mou blízkost potřebují a stojí o ni?

Kristus přebývá v lidech kolem nás. A nás dnes volá, abychom se s nimi setkali, a tím abychom se potkali i s ním. Abychom s nimi mluvili, a tím abychom mluvili i s ním. Abychom jim byli skutečně nablízku, a tím abychom byli skutečně nablízku i jemu. Abychom jim pomohli, a tím abychom pomohli i jemu.

No, to už možná přeháníš, bratře faráři, napadne určitě někoho z vás. Copak Kristus potřebuje naši pomoc? Ale ano, potřebuje. Proto k našim uším i srdcím promlouvá o své veliké lásce k lidem. Proto nám dává svého Ducha, aby nás v Boží lásce ukotvil. Aby nás o Božím zájmu ubezpečil. Dělá to všechno dnes a denně proto, aby se jeho láska dostala k druhým lidem. Aby ji prožili, zakusili, pocítili i ti, ke kterým se obvykle nedostane. I ti, kteří jsou pro společnost za normálních okolností buď přítěží, nebo pohoršením.

II. Bratři a sestry, tento dnešní Ježíšův oddíl používá církev už po staletí k tomu, aby objasnila budoucnost. Poslední věci. Poslední události. Soud a spásu. Nebe i peklo. Kolik tun papíru se popsalo různými výklady Ježíšových závěrečných slov:

- ***A půjdou do věčných muk, ale spravedliví do věčného života.***

Kolik tisíců úvah o vztahu dobrých skutků na jedné straně a víry v Krista na straně druhé? Zdá se totiž, že Matouš podporuje myšlenku, že se do věčného života musíme „proskutkovat“. Apoštol Pavel na straně druhé zase vyzdvihuje myšlenku, že pouhá víra v Krista stačí, abychom nakonec nešli *do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům*, slovy Ježíšova dnešního podobenství. Tak jak to je? Víra? Nebo skutky? A k tomu ještě: Co vlastně znamená slovo „věčný“? Co znamenají dnešní slovní spojení „věčný život“ a „věčný oheň“? Znamená to nekonečnost? Dobu, která není časově omezená? Nebo o vystižení nekonečného trvání, nekonečného času nejde? Je to opis pro Boží jednání? Tedy: Že spravedliví půjdou do *Božítio* života? A nespravedliví půjdou do *Božích* muk? A co to pak znamená? Že Boží život bude trvat věčně, zatímco Boží oheň „jen“ nějaký, omezený čas?

Tak už dost, mohl by nás autor dnešních slov příkře umlčet. Poslouchali jste vůbec, co jsem vám dnes vyprávěl? Bavíte se tím, jak každé slovní spojení a každou jednotlivou myšlenku vysvětlit, jak ji pochopit, jak ji učít. A přitom vedle vás žijí a vedle vás žel i umírají lidé, kteří potřebují váš zájem. Tady a teď. Dnes! To přede vším jsem vás chtěl naučit. Nedávno moje žena koupila nový konferenční stůl. Myslíte, že by měla radost, kdybych jej rozbalil, vzal si tužku a začal v návodu hledat třeba gramatické chyby, nebo zvláštní slovní spojení? A přitom bych nechal stůl rozložený? Ne, neměla by radost. Návod sloužil k tomu, abych postavil stůl. Dnešní Ježíšova slova slouží k tomu, abychom podle nich žili.

Neřešme proto pro jednu, bratři a sestry, všechna zákoutí tohoto Ježíšova podobenství. Vždyť se nejedná o „popis“ věcí budoucích. Je to podobenství. Příběh. Vyprávění, které nás má motivovat k odpovědnému a láskyplnému životu poblíž druhým lidem. Zvláště poblíž těm, kteří nás nyní nejvíce potřebují. Ať už si to z našeho pohledu zaslouží, nebo nezaslouží. Ať už nám jsou nebo nejsou sympatičtí. Nevíme, co přesně pro nás chystá Pán při svém druhém a slavném příchodu. Ale na základě jeho slov víme, co přesně po nás žádá tady a teď.

III. Na začátku jsem řekl, že je třeba se ptát, kde je nyní Bůh. Kde je nyní Ježíš Kristus. On je v těch a s těmi, kteří potřebují naši pomoc. To je z jeho vyprávění zřejmé. Ale ještě jedna otázka visí ve vzduchu. Nejen: *Kde je Bůh?* Ale také: *Kde jsme my? Kde v tom podobenství jsme my sami? Kde jsi ty, bratře? A kde jsi ty, sestro?* Velikým pokušením je vnímat sebe sama na straně těch správných. V hloučku spravedlivých a požehnaných, stojících po pravici Ježíše Krista. Ale neusvědčujeme tím sami sebe před Bohem? Copak máme splněno, co se týká lásky k druhým lidem? Copak jsme už učinili všechno, co bylo v našich silách a možnostech? Copak jsme nikdy nikoho nepřehlíželi? Copak jsme nikdy nad nikým nezlomili hůl?

A k tomu ještě jeden rýpanec: Ti „spravedliví“ se nezištně starali o druhé lidi. Pečovali o své bližní kvůli svým bližním. Tedy ne kvůli sobě! A my? My se někdy chováme „zištně“. Občas jednáme dobře proto, aby si toho druzí všimli. Nebo aby si toho všiml sám Bůh. Nebo abych z toho měl dobrý pocit. Nebo abych nakonec dosáhl spásy své duše a svého těla. Nevím, nevím, zda se můžu automaticky vřadit mezi ty „spravedlivé“. Ježíšova slova mě totiž usvědčují z častého nezájmu o lidi kolem sebe. Usvědčují mě ze zištnosti, z lenosti a pohodlnosti. A dokonce i ze sobectví.

Dobře, jsem tedy na druhé straně? Hrůza pomyslet! Jsem po levici Pána slávy, mezi těmi nespravedlivými? Připusťme na chvíli, že tak trochu ano. Stále ve mně přebývá něco z toho starého „kozla“. Nejsem čistá ovečka svého pastýře. Trochu kozel, trochu beránek. Trochu spravedlivý, trochu nespravedlivý. V této rozpolcenosti kráčím životem, vybízen Kristovými slovy a jeho Duchem k tomu, abych přijímal jeho lásku a jeho lásku stále rozdával. Vždyť nejsme na konci časů, bratři a sestry. Zatím k žádnému důslednému dělení nedošlo.

A co když jsi bratře, co když jsi sestro, ještě jinde? Co když jsi zrovna v tuto chvíli hladovým, žíznivým, zatoulaným, nemocným, skřípnutým, sevřeným a chudým člověkem, ať už v doslovném či v duchovním a přeneseném smyslu? Pak buď dobré mysli! Jsi nepatrným bratrem Ježíše Krista, který o tebe jeví veliký zájem. Jsi nejmenší sestrou svého Spasitele, s kterou se Kristus přímo ztotožňuje. A přeje si, aby každý z nás i skrze druhé lidi zakusil jeho vřelost, jeho zájem, jeho pomoc, jeho zastání, prostě jeho praktickou a konkrétní lásku. Amen.